
Renhållningsförvaltningen

MILJÖ OCH UTVECKLING

2006-01-20 DNR 59-0605/05

JOHANNA NILSSON 08-508 466 01

Sammanställning av enkätsvaren från deltagare i försöket med insamling av matavfall i kärl från villahushåll.

Bakgrund

Som ett led i arbetet mot att nå det nationella miljömålet, att 35 % av allt matavfall ska samlas in och behandlas biologiskt, har Renhållningsförvaltningen genomfört ett försök med insamling av matavfall från villahushåll. Med detta försök avsåg Renhållningsförvaltningen att utreda möjligheterna till insamling av matavfall från villahushåll, få kunskap om mängder matavfall som kan samlas in samt kvaliteten på det insamlade matavfallet. I samband med erbjudandet våren 2005 om övergång från säck till kärl med alternativet 14-dagars hämtning av hushållsavfall skickades ett erbjudande om särskild insamling av utsorterat matavfall ut till ca 2 700 hushåll i område 7, Hägersten/Västertorp/Mälarhöjden. Totalt deltar 337 hushåll i försöket, några har avslutat försöket men desto fler har anslutit sig. De hushåll som anmält sig innan maj fick ett personligt besök av representanter från Renhållningsförvaltningen. Var ingen i hushållet hemma vid besöket lämnades utrustning och information i en påse i kärlet. De som anmält sig senare har fått materialet av Sita vid kärllleverans.

Enkäten skickades ut, tillsammans med ett svartkuvert med portot betalt, till 327 st hushåll den 14 oktober 2005. (Hushåll om just anmäls undantogs). Fram till och med den 16 december 2005 hade 283 st hushåll besvarat enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 87 % (utan påminnelse). Enkäten bifogas under Bilaga Enkät.

Syfte

Syftet med enkäten var att ta del av de deltagande hushållens erfarenheter av försöket som ett led i utvärderingen av detsamma.

Fakta

Kärl:

Matavfallet samlas upp i ett 140-liter, brunt och ventilerat kärl med hjul och lock-i-lock.

Korg och påsar:

Korgen rymmer 6 liter, har handtag, skruvfästen och är ventilerande med hål på sidorna samt perforerad botten. I köket samlas matavfallet upp i komposterbara stärkelsepåsar á 10 l som placeras i denna korg.

Till hushållen delades ut:

Korg, 180 st stärkelsepåsar, en vaskskrapa, information om försöket, sorteringsinstruktion, en dekal att sätta på kärlet samt information om övrig källsortering.

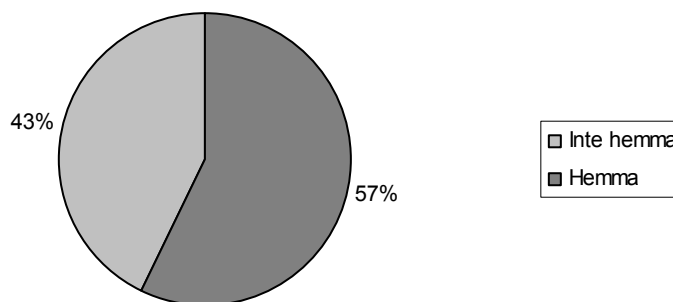
Ett informationsblad om kärllacering, tider och hämttag lämnades av Sita tillsammans med kärlet.

Matavfallet hämtas på torsdagar varannan vecka i en separat bil.

Matavfallet komposteras sedan på SRV Återvinningsanläggning i Sofielund, Huddinge. Kompostprodukten blandas med olika material för att producera jordar för olika ändamål. Hushållen har möjlighet att köpa kompost eller jord på anläggningen.

Enkätfrågorna

1. När vi startade insamlingen besökte vi Din Bostad och delade ut en insamlingskorg, matavfallspåsar samt ett informationsblad. Var du hemma vid besöket?

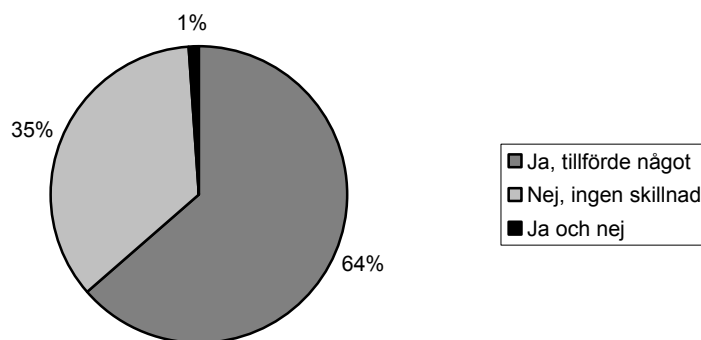
Figur 1. Andel hushåll som var hemma respektive inte hemma vid besöket, angivet i procent av de inkomna svaren.

Figur 1 visar att 57 % av hushållen som besöktes i juni var hemma när Renhållningsförvaltningen besökte hushållen för överlämning av utrustning och information. Bland de som inte var hemma ingår även de som anmält sig lite senare och fått utrustning och information av entreprenören i samband med kärlutställning.

Vissa har svarat på båda delfrågorna om besöket tillförde något om de var hemma och om informationen gick att förstå om de inte var hemma vid besöket. Där har vi valt att endast ta med svaret från delfrågan som är relaterad till om de var hemma eller inte.

Om JA på fråga 1:

Tillförde vårt personliga besök något när Du skulle börja utsorteringen, eller skulle vi exempelvis kunnat skicka ut startmaterialet till Dig istället?

Figur 2. Andel hushåll som tyckte att besöket tillförde något respektive inte gjorde någon skillnad, angivet i procent av de inkomna svaren.

Figur 2 visar att 64 % tyckte att besöket tillförde något, av dessa har 97 % även skrivit kommentarer. Hälften anser att personliga besök är trevliga, inspirerande, motivationshöjande och ger dem insikt. 35 % tycker att det var bra att kunna ställa frågor direkt. 20 % anser att det var bra att få information. Åtskilliga har skrivit flera kommentarer och är därför medräknade i flera kategorier av svar.

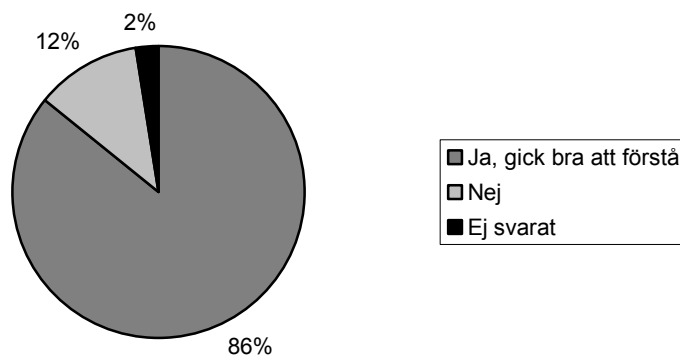
Några kommentarer:

- Trevligt med personligt besök, lätt att ställa frågor. Positivt intryck!
- Bra med personlig kontakt, bra tillfälle att ställa frågor etc.
- En positiv känsla och engagemang. Svar på direkta frågor.
- Motivering till sortering. Trevligt att träffa person som är kopplad till projektet.
- Bättre och tydligare information. Dessutom var det trevligt. Även mer runtomkring info. Dialog är överlägset som kommunikationskanal.
- Vi fick svar på just våra frågor. Det är ett ”mjukt” sätt att informera – ej så ”myndighetsaktigt”.
- Vi fick chans att få svar på frågor som broschyren inte gav oss. Bra med personligt bemötande.
- Det tillförde kanske ingenting fakta/kunskapsmässigt – men ett större engagemang.

- Man fick personlig tid att fråga om saker som man annars var osäker på, men som säkert går att läsa sig till.
- Jag fick veta lite om försöket och bakgrunden. Själva sorteringen kändes det som att jag visste nog om.
- Vi kärlsorterar sedan tidigare men ert personliga besök visar att ni menar allvar med det ni gör.

Om NEJ på fråga 1:

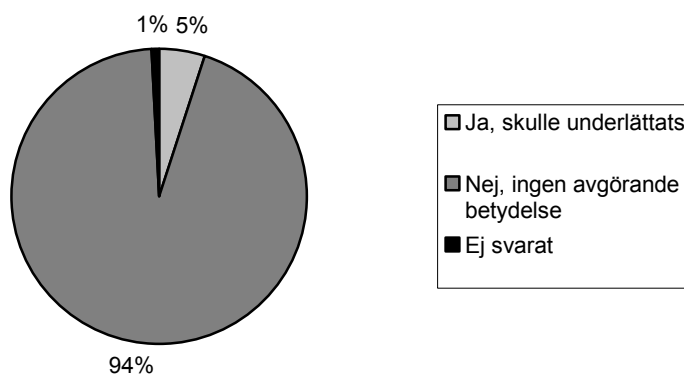
Var informationen i brevet och informationsfoldern utformad så att Du förstod vad försöket gick ut på och att Du utan problem kunde starta utsorteringen?

Figur 3. Andel hushåll som genom att läsa informationsfolder, kunde förstå vad försöket gick ut på respektive inte tyckte det, angivet i procent av de inkomna svaren.

Figur 3 visar att 86 % anser att informationsfoldern gick att förstå och kunde börja sortera utan problem. Få har kommenterat den här frågan här men under övriga kommentarer har det däremot kommit en del, se även slutsatser.

2. Om Renhållningsförvaltningen skulle ha hållit en gemensam informationskväll för de boende i Ditt område i samband med att Du fick erbjudandet, skulle detta ha gjort det lättare för Dig i beslutet att delta i matavfallsinsamlingen?

Figur 4. Andel som anser att en informationskväll skulle ha underlättat respektive inte haft någon avgörande betydelse, angivet i procent av de inkomna svaren.

Figur 4 visar att 94 % inte tycker att en gemensam informationskväll skulle ha haft en avgörande betydelse för beslutet att börja sortera. Av dessa var 58 % hemma vid besöket.

5 % menar att en gemensam informationskväll skulle ha underlättat beslutet. 43 % av dem var hemma vid besöket. Det är alltså större intresse av en informationskväll bland dem som inte var hemma vid besöket och därmed fick dem möjligheten att ställa frågor.

3. I försöket ingick 180 stycken matavfallspåsar. Detta beräknade vi till en ungefärlig årsförbrukning, dvs. en påse varannan dag. Många har redan nu förbrukat sina 180 påsar. Om Du är en av dem, vad är den främsta anledningen till den snabba åtgången av påsarna.

14 %, av det totala antalet besvarade enkäter, tycker att påsarna är dåliga, tunna eller läcker och många använder därför dubbla påsar. Däremot finns det de som anser att de är hållbara och tåliga. Många byter påse varje dag pga. lukt från ex. skaldjur och risk för bananflugor. 6 %, av totala antalet besvarade enkäter, är förvånade över att det blir så mycket matavfall. Förbrukningen av påsar verkar vara väldigt individuell. Många har skrivit att de inte är bland dem utan att de har en rulle påsar kvar, det vill säga beräknad mängd.

4. Hur tycker Du att det fungerar med kärlet som matavfallet hämtas i?

(Med kärlet menade vi det stora 140 liters utomhuskärlet, vissa verkar ha uppfattat det som korgen som ska stå under diskbänken)

Fördelar:

Ungefär hälften har skrivit kommentarer om att kärlet är bra. Här följer fördelar som nämnts i enkäten:

- Fungerar som det ska.
- Enkelt att hålla rent.
- Ser snyggt ut.
- Rejält.
- Bra storlek. (7% av totala antalet besvarade enkäter)
- Låsbart.
- Bra ventilation.
- Luktfrött.
- Lättmanövrerat/lätthanterat.
- Smidigt.
- Bra att den har hjul.

Nackdelar:

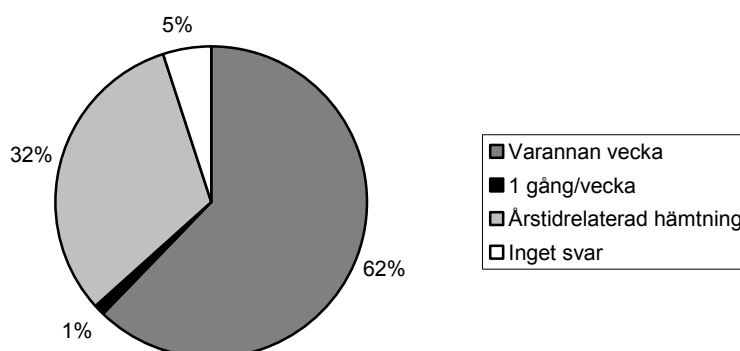
En tiondel tycker inte att det finns några nackdelar.

Här följer några av nackdelarna som tagits upp av andra:

- Lukt varma sommardagar.
- Mycket flugor och maskar.
- Svårt att komma åt botten och rengöra kärlet, när påsarna läckt eller gått sönder.
- Onödigt stor. (13% av totala antalet besvarade enkäter)
- Tar för stor plats.
- Öppning åt annat håll än den vanliga avfallstunnan. (De har inte förstått lock-i-lock funktionen)
- Färgen är inte tilltalande.

5. Just nu hämtas Ditt matavfall varannan vecka. Hur tycker Du det fungerar med det hämtningsintervallet?

Under fråga 5 är det flera som har svarat på 2 eller 3 alternativ, gemensamt för dem är att de tycker att det är bra med varannan veckas hämtning under vinterhalvåret, men att de önskar hämtning varje vecka under sommarhalvåret pga. lukt och risk förflugor och mask. Dessa har hamnat under årstidsrelaterad hämtning i diagrammet.

Figur 5. Önskad hämtningsfrekvens, angivet i procent av de inkomna svaren.

Figur 5 visar att 62 % tycker att det är bra som det är nu, med varannan vecka, medan 32 % tycker att det vore bra med en årstidsrelaterad hämtning. Alltså varje vecka under sommartid och fortsatt varannan vecka under vinterhalvåret. Endast 1 % vill ha hämtning en gång per vecka året runt.

Övriga kommentarer:

Nedan följer en sammanfattning av övriga kommentarer som inkommit i enkätsvaren.

- Optimism inför försöket, förhoppningar om att det blir permanent. En positiv känsla av att göra en insats för miljön. Bra initiativ! Tack!
- Efterfrågan av hämtning av den gamla soptunnan, vilket är på gång under december.
- Besvärligt att hålla ordning på hämtdagarna för de olika fraktionerna och obekvämt att köra ut kärlet till tomtgränsen.
- Att dela på kärlet med sina grannar kan vara av intresse för några.
- Funderingar över hur det ska fungera under vintertid när plogning och snöröjning behövs.
- Enkät på nätet.
- Att få tillgång till kompostjorden efterfrågas.
- Intressant med information om vad som händer med kompostjorden.
- Det lilla kärlet saknar lock, vilket gör att det luktar och bildas flugor. Det är för litet och när påsarna går sönder läcker det ur korgen. Dålig konstruktion och svår att hänga under diskbänken.
- Miljönytta?
- Hur får man tag på fler påsar?
- Kärlet för sopor blir fräschare.

Slutsatser

Försöket har varit efterlängtat och mottagits bra av de deltagande hushållen, även genomförandet har generellt sett gått bra. Avgörande för det goda resultatet antas vara frivilligheten, att de som är intresserade också väljer att utföra det extra arbetet. Ett tackbrev kommer att skickas ut till alla försöksdeltagare med erfarenheter av försöket och dess fortsatta utveckling.

Information

Av informationen måste det dock tydligare framgå när sorteringen ska starta samt hur korgen är avsedd att användas. Det personliga besöket med överlämning av korg, påsar och information var uppskattat då det skapade en personlig kontakt och ökade engagemanget. Det har även varit en fördel att veta hur det ser ut hos kunden, att kärlet finns på plats samt att all information kommer fram. En informationskväll i anslutning till valet av kärll ansågs inte särskilt intressant. Men med tanke på framtida utvidgning ska nog denna typ av kundkontakt och informationsspridning ändå testas med tanke på antalet kunder. Detta sker i så fall tillsammans med en informationskväll angående av de nya gröna sopkärlen för insamling av hushållsavfall.

Utrustning

Att påsarna fått så dåligt betyg kan bero på att vid de första besöken delades påsar ut som legat på förvaltningen under ett år och påsarna kan betraktas som färskvara. Leverantören Biobag ska kontaktas för kunskap om så kan vara fallet. I så fall miss av oss.

Flera hushåll har i enkäten skrivit att de använder en annan inomhusbehållare, än den tilldelade korgen. De använder då en tättslutande behållare med lock, detta kan vara en bidragande orsak till att påsarna upplevs läcka.

Behov av extra påsar

Utdelningen av extra påsar har förändrats under försöksperioden, från att kunderna hämtar i Glashuset i Hammarby Sjöstad till att få påslevereras med sopbilen vid nästa hämttillfälle efter kontakt med Renhållningsförvaltningen. Anledningen till förändringen var att det fanns ett större behov av fler påsar än beräknat och att den dåvarande lösningen inte var hållbar.

Insamling

Det finns en intresse av säsonganpassad hämtning, det vill säga varje vecka sommartid, men detta kommer ej att finnas som alternativ under år 2006 bland annat med tanke på all administration och logistik kring övergången från säck till kärll i hela Stockholm. Vid ett sådant alternativ

bör detta vara generellt, det vill säga gälla alla hushåll med denna insamling och under en bestämd tidsperiod, för att underlätta logistiken. Önskemålen om att hämtning av restavfall och matavfall sker samma dag, eller åtminstone samma vecka, kan vara svårt att tillmötesgå eftersom det är olika entreprenörer som hämtar restavfall i olika områden men en och samma som hämtar matavfall.

Kompostprodukten

Det finns ett intresse av att få veta vad som händer med kompostprodukten och att kanske till och med få tillgång till denna på något sätt samt miljönyttan med insamling av matavfall.